

"Böyük qayıdış" programı sürətlə icra olunur

44 günlük Vətən müharibəsində torpaqlarımız işğaldan azad edildəndən dördüncü sonra Prezident İlham Əliyev bəyan etdi ki, erməni quldurları tərəfindən dağdırılıb yerlər yeksan edilən ərazilərimizi ən qısa zamanda cənnətə döndürəcəyik. Sözlü əmlə bir olan dövlətimizin başçısı indi bunu dünyaya nümayiş etdirir.

Hazırda Şərqi Zəngəzur və Qarabağ iqtisadi rayonunda nəhəng bərpa-quruculuq işləri icra olunur. Bir çox işlər görüldüb başa çatdırıldı. Hələ görüləcək işlər cəxdir. Ancaq bu güvə qədər görünən işlər minlərlə soydaşımızın doğma yurdunu qayıtmasına imkan verib. Hər gün Bakıdan və bölgələrdən insanlar sevincən göz yaşları ilə doğma eləbalarına qayğıtlarının şahidi oluruq. Həm o da sahildə olur ki, qaydanan onlar üçün yaradılan şəraitdən dövlətimizdən və onun başçılarından yerdən göyədək razıdırlar.

Soydaşlarımızın doğma yerdən qayıtması ilə yanmış, bu bölgənin iqtisadi potensialından istifadə edilmiş, orada yaşayan əhalinin məşğulluluğundan tömən olunmuş, həmçinin dövlətin diqqət mərkəzindədir. Regionda icradan böyükliyi-kiciliyi layihələrin birlarında bu məsələlər diqqətə alınır.

Ağdam rayonu bölgənin on böyük yaşayış məntəqəsi olub. Vaxtılı rayonda kənd təsərrüfatı ilə yanmış, sonnaya sahələri də inkişaf et-

mişdi. Bu gün də yenidən qurulan Ağdamda yaşayış evləri ilə parallel olaraq sonnaya müəssisələri də yaradılır. Ağdam Sənaye Parkı isə sonnaya rayon, bölgənin iri sonnaya mərkəzi olacaq. Hazırda bu parkda biznes fəaliyyəti ilə möşəqlər olmaq üçün 17 rezident və 5 qeyri-rezident qeydiyyatdan keçib. İlkən proqnozlara görə, parka sahmdarlar tərəfindən 161 milyon manatdan çox investisiya qoyulacaq və bu hesabla 1400-dən artıq daimi iş yeri yaradılacaq.

Şəhər, necə deyərlər, öz yerində. Amma doğma yurda dönlənlər üçün ilk növbədə ev, mənzil lazımdır. Ağdam şəhərində yaşayış məhəllələrinin tikintisindən cari ilin iyun ayından start verilib. Şəhərin yenidən bərpası üçün hərəkət mərhələsində inşaat işləri görülür. Ona da vurğulayla ki, ikinci mərhələdə şəhərə 1268 mənzilin tikintisi həyata keçiriləcək. Ümumiyyətkdə Ağdamın yenidən qurulması üçün 1-ci, 3-cü və 5-ci mərhələdə yaşayış və qeyri-yaşayış binalarının layihələ-

dirmə işləri icra edilir. Ağdam şəhəri ilə yanaşı, rayonun Sarıcalı, Kəngərli və Xidirli kəndlərində də inşaat işləri aparılır. Hazırda Sarıcalı kəndində 203, Kəngərli kəndində 202, Xidirli kəndində 719 evin tikinti işləri sürətlə icra olunur. Ağdamın isə kəndlərindən olan Baş Qorvando isə "ağlılı kənd" layihəsinə icra edilmiş nozardır tutulub.

Müasir dövrde insanların yaxşı yaşıaması üçün elektrik enerjisi ilə tömən mühüm rol oynayır. Buna görə də bölgənin yenidən qurulması zamanı esas diqqət iki sahəyə - yol və enerji infrastrukturuna veriliş. Onu da qeyd edək ki, işğaldən azad edilmiş ərazilərin zəngin "yaşıl enerji" istehsal etmək potensialı böyükür. Füzuli, Cəbrayılvə Zə-

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bütün dünya üçün nümunə ola biləcək regiona çevrilir

və Şərqi Zəngəzurun su-elektrik stansiyalarından "yaşıl enerji" olədə etmək potensialı isə 500 meqavat gücündə deyərdir. Toko Laçın rayonunda 9 su-elektrik stansiyası tikilib və proses davam edir. Belə ki, hazırda Laçında 40 meqavatdan artıq olan 5 su-elektrik stansiyası inşa olunur. Yerli gəlməşkən onu da bildirək ki, rayonda fəaliyyət göstərən elektrik stansiyalarının artıq 77 milyon kilovataitdan da artıq "yaşıl enerji" olədə olunur. Bu da 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

Dogma yurdularına qaydan işlənilən məşğulluğunun tömən edilməsi mühüm sosial məsələdir. Bu məqsədi Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Dövlət Məşğulluq Xidməti tərəfindən bir çox layihələr icra edilir. Ata-baba ocağına dönmüş soydaşlarınıza fərdi sahibkarlıqla möşəqlər olmalıdır üçün avadanlıqlar verilir, onlar həmçinin yeni peşələr üzrə hazırlanaraq işlə tömən edilir. Bölgədə yaradılan yeni müəssisələrin fəaliyyəti başlaması da əhalinin məşğulluluğunu xeyli tömən edir. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda əhalinin məşğulluğu keçən ilin müvafiq göstəricisi ilə müqayisədə 42 faiz artıb. Toko bu ilin birinci yarısında regionda 593 yeni iş yeri yaradılıb. Bu dövrənən cəox iş yeri Laçın və Şuşada açılıb - Laçında 299, Şuşada 232 nöfər daimi işlə tömən olunub.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

ışaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16 milyon kubmetr qaza, həmçinin milyonlarla manat vəsaitə qənaat etməye imkan verib. Digər tərəfdən, otur mühiti 32 min ton karbon qazının atılmasıın qarşısında geri qalmayacaq.

İşaldan azad edilən ərazilərdə avtomobil və demir yollarının tikintisi dəyərindən 16

Azərbaycanın xarici siyasetinin uğurları

Bu gün güclü və qətiyyətli dövlət olan Azərbaycan İtaliya ilə six əlaqələr bağlayır. Bu əlaqələr getdikcə daha çox sahaları əhatə edir. Ona görə də Prezident İlham Əliyevin növbəti İtaliya səfəri həm ikitərəfli, həm də beynəlxalq münasibətlər baxımında mühüm əhəmiyyət kəsb etməsi ilə yaddaqalan oldu.

Yeni dönmədə hər dövlət arasındaki iqtisadi münasibətlərin tarixi 32 il əvvələ gedib çıxır. İtaliya Azərbaycanın müstəqilliyini 1992-ci ilin yanварında tanıdı. 1997-ci ilin mart ayında İtalya Cənubi Qafqaz ölkələri arasında ilk olaraq Azərbaycanda öz səfirliyini təsis edib. O zamanından üzü bəri Azərbaycanın osas təcarət tərəfdəşərləndən olan İtaliya ilə iqtisadi-ticarət əməkdaşlığı inkişaf edir. İtaliya şirkətləri ölkəmizdə uğurla fealiyyət göstərirler. "İşgaldan azad olmuşdur" özlərdə İtaliya şirkətlərinin gördüyü işlər Türkiye şirkətlərindən sonra ikinci yerdedir. Bu sözü Prezident İlham Əliyev həle iki il evvel İtaliyanın "Il Sole 24 Ore" qəzeti verdiyi münasibəsində bildirmiştir. Fikirlərini faktlara əsaslandıran dövlətimiz başçısı o zaman deməsi: "Mon sizə misal göstərə bilərəm. Mosolən, bizim Memorial və Zofor muzeylərimiz təkər Bakıda deyil, işğaldan azad olmuşdur şəhərində də İtaliya şirkətləri tərəfindən dizayn olunub və tikiləcək. İtaliya şirkətləri işğaldan azad olmuşdur dörd rəyonda - Ağdam, Füzuli, Qubadlı və Kəlbəcərdə su-elektrik stansiyalarını avadanlıqlarla təchiz edib. Şirkətin adı "Ansaldo"dur. Bizim böyük planlarımız da var. Mosolən,

Uzaq sahillər yaxın olanda...

İtaliyanın Azərbaycanla qarşılıqlı maraqlara cavab verən əlaqələri digər Avropa ölkələri üçün örnek ola bilər

börpələnən - külek, gunoş və su-elektrik stansiyalarının quşrumasında daha çox İtalya şirkətini dəvət etmək üçün böyük planlarımız var".

Qarabağ və Şərqi Zəngozurun yenidən tikiliş kurulmasının Azərbaycan üçün prioritet olduğunu nəzərə alsaq vo İtaliyanın da burada faaliyətini qeyd etsək, deyə bilərik ki, böyük yeddiyin üzvü olan bu ölkə ilə uğurla davam edən münasibətlər strateji xarakter daşıyır. Təbii ki, bu münasibətlərin vo çoxşaxəli əlaqələrin möhkəmlənməsinə Azərbaycan böyük əhəmiyyət verir. Prezident İlham Əliyevin İtaliyaya növbəti vo işgü-

zəsofəri da bu əlaqələrin göləcək üçün böyük perspektiv vətədini təsdiqidir.

Xəbər verildiyi kimi, səfər cərçivəsində İtaliyanın Müəssisələr vo "Made in Italy" Nəşrliyi, Azərbaycanın İqtisadiyyat Nazirliyinin dəstəyi, İxracın vo İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyi - AZPROMO ilə İtaliya Sənaye Konfederasiyasının (Confindustria), "Motanot A" şirkəti ilə İtaliyanın Dromont Comec şirkəti, "Imptex Industries" MMC ilə İtaliyanın "Leonardo Electronics" şirkəti, "Saloglu" şirkəti ilə İtaliyanın "Visionnaire - IPA" vo "Biesse S.P.A." şirkətləri arasında anlaşma memorandumları imzalandı.

Bütün bunular ona dələlat edir ki, hər iki dövlətin əlaqələri həm də dostluq, qarşılıqlı inam vo etibarə səyəkən.

digər sahələrdə fəaliyyət göstərən 40-a yaxın sahibkar iştirak edib. Tədbirdə İxracın vo İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyi - AZPROMO ilə İtaliya Sənaye Konfederasiyasının (Confindustria), "Motanot A" şirkəti ilə İtaliyanın Dromont Comec şirkəti, "Imptex Industries" MMC ilə İtaliyanın "Leonardo Electronics" şirkəti, "Saloglu" şirkəti ilə İtaliyanın "Visionnaire - IPA" vo "Biesse S.P.A." şirkətləri arasında anlaşma memorandumları imzalandı.

Bütün bunlar ona dələlat edir ki, hər iki dövlətin əlaqələri həm də dostluq, qarşılıqlı inam vo etibarə səyəkən.

Bu gün Xəzər qazının Avropana noql etmək üçün inşa edilən Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri (TAP) Azərbaycan İtaliyanın osas xam neft todarçılarından və qaz tohizatçılarından birinə çevirir. Azərbaycan qazı TAP vasitəsilə birbaşa İtaliyaya noql olunur. 2023-cü ildə İtaliyaya təxminən 10 milyard kubmetr Azərbaycan qazı noql edilib və bu rəqəmin cari ilin sonuna 11 milyard kubmetr yüksəlməsi gözlənilir. Bu, İtaliyanın enerji tohľükəsizliyinə əhəmiyyətli təsir göstərən rəqəmlərdir.

Amma ölkəmizin Avropana üçün əhəmiyyətini təkərə bu rəqəmlər göstərmir. Azərbaycanın İtaliyayadək uzanan 3500 kilometrlik "Cənub qaz dəhlizi" bu gün 10 ölkənin enerji tohľükəsizliyini tomin edir. Azərbaycanın qazı alan bu ölkələrin 7-si Avropanın ifaqının üzvüdür. Vüqar Bayramov deyir: "Azərbaycan, xüsusən də enerji məhsullarını Avropana bazarına İtaliya vasitəsilə ixrac edir. Bu baxımdan, təbii ki, Azərbaycanla Avropanın İtfaaqı arasındaki təcarət dövriyyəsinin əhəmiyyətli hissəsi İtaliyanın payına düşür. "Cənub qaz dəhlizi" çərçivəsində Azərbaycanın İtaliya bazarına mavi qaz noql etməsi ticarət dövriyyəsinin əhəminə birbaşa təsir göstərib. Belə ki, hazırda Azərbaycanın Avropana 12 milyard kubmetr qaz ixrac olunur, ikinci mərhələdə isə bu göstərici 20 milyard kubmetr olacaq. Noql ediləcək mavi qazın əhəmiyyətli hissəsi məhz İtaliya bazarına ixrac edilir ki, bu təbii ki, ölkələrinə arasındakı iqtisadi münasibətlərin növbəti dövrde de inkişaf edəcəyindən xəbər verir".

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

"Moskva BRICS-ə qoşulmaq məsələsində Bakıya hər cür kömək etməyə hazırlıdır"

"Moskva BRICS-ə qoşulmaq məsələsində Bakıya hər cür kömək etməyə hazırlır". AZERTAC xəbər verir ki, bunu Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova brifinqdə bildirib. Onun sözlərinə görə, hazırlıda 30-dan çox dövlət BRICS-ə sistemli əlaqələrin inkişafında maraqlıdır.

"Biz hər bir ölkəni suveren isteyin və bə halda Azərbaycanın BRICS ilə daha six qarşılıqlı əlaqələr qurmaq isteyin və hörmətlə yanaşın. Birləşdikcə beynəlxalq əməkdaşlığın daha ədalətli, barəbarlıqlı arxitekturasının formalaşması istiqamətində çox iş görür", - deyə Zaxarova bildirib.

Onun sözlərinə görə, 2023-cü ilin avqustunda BRICS liderlərinin Yohannesburqda keçirilən görüşünün qərarları əsasında üsullar razılaşdırılır.

"İşin noticoları barədə bu il oktyabrın 22-dən 24-dək Kazanda keçiriləcək səmmitdə BRICS liderlərinə məruzə ediləcək, qərarlar hərəkətli məsləhətələşmələr və konsensus əsasında qəbul ediləcək", - deyə Mariya Zaxarova bildirib.

Peter Siyarto Budapeşti Bakı ilə İrəvan arasında sülh sazişinin imzalanması üçün platforma kimi təklif edib

Macaristanın xarici işlər naziri Peter Siyarto Budapeşti Bakı ilə İrəvan arasında sülh sazişinin imzalanması üçün platforma kimi təklif edib.

Bu barədə AZERTAC

Macaristanın metbuatına istinadla xəbər verir. "Bu, bizim göstərə biləcəyimiz ən müüm yardımıdır", - deyə diplomat bildirib.

Moskva və bütün Rusyanın Patriarxi Azərbaycanı nümunəvi dövlət adlandırılmalıdır

"Azərbaycan ilk növbədə sizin Prezidentinizlə səmi-mi, mehribən dəstələn münasibəti zəminində mənim çox bağlı olduğum ölkədir. Onuna tanış olduğumuz və ənsiyyat qurduğumuz vaxt bizim dünyagörüşümüz, tarixa yanaşmamızda, hazırda baş verənlərə bağlı məvqeyimizdə coxlu bonzorluğunu olduğunu görür. Ona görə də sizin Prezidentiniz və onun ailisi ilə dövriyin heç bir dövlət başçısı ilə olmayan soviyəyədə dəstələn münasibətlərə baxıb. Məsələnin mahiyyəti bundan ibarətdir".

AZERTAC xəbər verir ki, bu sözləri Moskva və bütün Rusyanın Patriarxi Kirill X Sankt-Peterburq Beynəlxalq Mədəniyyətlərin Vəhdəti Forumunda "XXI əsr mədəniyyəti. Suverenlik və ya qloballaşma" mövzusunda mübahizəsindən sonra jurnalistlərin suallarını cavablandırarkən deyib.

Moskva və bütün Rusyanın Patriarxi Kirill vərmişdir: "Azərbaycan müasir dövlətdir. Demək olar ki, çoxkonfessiyalı ölkədir. Azərbaycanda ilk növbədə müsləman icması üstünlük təşkil edir, amma pravoslav icması da mövcuddur. Burada heç bir dinlərəsi münəqşiq yoxdur. Dövlət bu münasibətləri tənzimləmək üzrə öz üzərinə çox gözəl missiya götürüb, bəs nənə qarşılıqlı fealiyyət göstərmək, her hansı münəqşiq və ya anlaşılmazlıq istisna etmek üçün dini icmaların daxili işlərinə müdaxilə edilmər".

Patriarx Kirill sözlərinə yekun vuraraq deyib: "Hesab edəm ki, Azərbaycan bu sahədə nümunəvi dövlətdir. Bu ölkədə iki güclü icma, illi növbədə coxsayı müsləman və həm də pravoslav icmaları var. Bu iki real icimai güclü qarşılıqlı fealiyyəti ahəngdardır. Belə olıa Prezidentiniz olduğunu görədə sizi ancaq töbük edə bilərəm. Men həmçinin sevinirəm ki, sizin Prezidentinizlə bizim dövlət başçımızı arasında çox yaxın xəsxi münasibətlər mövcuddur. Demək ki, xalqlarımız arasındadəstələn münasibətlər də bu əsadasa möhkəmlənir".

azertac.az

İtaliyalı professor: "Azərbaycan Romanın həyatı və strateji enerji tərəfdəsidir"

İtaliya regionda və Avropana böyük nüfuzu olan ölkələr siyasi, iqtisadi və mədəni əməkdaşlıqda maraqlı olan Azərbaycanın səhərli tərəfdəşərləndən biridir. "Cənub qaz dəhlizi" və unun tərkib hissəsi olan Trans-Adriatik Boru Kəməri (TAP) ikitərəfli enerji əməkdaşlığının gücləndirilməsində və İtaliyanın enerji tohľükəsizliyində müümüyət rol oynayır. Hazırda Azərbaycanda müxtəlif sahələrdə 100-dən çox İtaliya şirkəti fəaliyyət göstərir. Prezident İlham Əliyevin ötən həftə İtaliyaya bas tutan səfəri iki ölkə arasında münasibətlərin möhkəmlənməsinə dəbərənək fəaliyyətdədir.

Jurnalist T.Məmmədova AZERTAC üçün İtaliyalı ekspert, professor Daniel Pomier Vinçelli ilə Azərbaycan-İtaliya tərəfdəşliyi barəsində münasibətlərin möhkəmlənməsi təqdim edir:

- İtaliya ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin hazırlı vəziyyəti necədir? İtaliyalılar vəsənlərinin genişlənməsinə necə töhfə verəcək?

- İtaliyanın Azərbaycanla çoxdan həm hökmütlər, həm də qanunvericiliq orqanları soviyəsindən əlaqələri var. Yüksəksoviyəli soferlər mütəmadi olaraq baş verir və təkəcə komiyyət baxımdan deyil, həm də keyfiyyət baxımdan tödürülməyidir. Bu soferlər təkəcə boyanatlarla möhdudlaşdır. Görüşlər zamanı ölkələr arasında əlaqələrin aparıcı sahəsidir. Azərbaycan ümumavropana enerji tohľükəsizliyinin təminatçılarından iddir. Eyni zamanda 10 Avropanın ölkəsi (7-si Alžir) İtaliyalılar vəsənlərinin genişlənməsinə yönəlmüş müümüyət sağlıqların bağlarıdır. Prezident Əliyev İtaliyanın on müümüyət konfransı olan Beynəlxalq Çernobio Forumundan ikinci dəfə iştirak edib. Eyni zamanda yayın ovdəlində İtaliya Müddəfə Nazirliyinin rəhbəri Qido Krosetti Bakıya növbəti dəfə səfər edib. Qido Krosetti təkəc müddəfə naziri deyil, həm də İtaliya Respublikası Nazirlər Şurasının Sədri Ciorci Meloni üçün məsləhətçi silüəti bilər. Əgər o, hər hansı ölkəyə səfər edərsə, bu, İtaliyanın siyasi və iqtisadi sistemi üçün çox əhəmiyyətlidir. Ticarət əlaqələrimiz güclənib.

diyyatlarını və sənayelerini yaşasınaq bilər. Bu addımlar Azərbaycanın "yaşıl keçidi" yolu xeyli sürtənləndirəcək.

- Trans-Adriatik Boru Kəməri (TAP) layihəsi Avropanın, o cümlədən İtaliyanın enerji təhlükəsizliyində müümüyət rol oynayır. Rəsmi Bakının Avropanın İtifaqını (AI), xüsusilə də Romani enerji resursları ilə tominatında roluunu necə qıymətləndirirsiniz?

- Rəsmi Bakı ilə Roma arasındaki münasibətlərdə enerji hansi rol oynayır? Azərbaycan COP29-a evsahibliyi etdiyi üçün iki ölkə arasındakı əlaqələrin gücləndirilmə imkanı var? Roma COP29-a uğurla evsahibliyi etməkdə Bakıya necə dəstək ola bilər?

- Rəsmi Bakı ilə Roma arasındaki münasibətlərdə enerji hansi rol oynayır? Azərbaycan COP29-a evsahibliyi etdiyi üçün iki ölkə arasındakı əlaqələrin gücləndirilmə imkanı var? Roma COP29-a uğurla evsahibliyi etməkdə Bakıya necə dəstək ola bilər?

- Rəsmi Bakı ilə Roma arasındaki münasibətlərdə enerji hansi rol oynayır? Azərbaycan COP29-a evsahibliyi etdiyi üçün iki ölkə arasındakı əlaqələrin gücləndirilmə imkanı var? Roma COP29-a uğurla evsahibliyi etməkdə Bakıya necə dəstək ola bilər?

- İtaliya şirkətləri Azərbaycanın işgaldən azad edilmiş əraziyələrinin

börpəsi prosesində iştirak edir. Hər hansı layihələr planlaşdırılub?

- Coxlari var. Birbəz iştirak etdiyi layihələrdən birini qeyd edə bilərəm. "Art Cloud Network" - Zonguldak, Ağdam, Şuşa şəhərlərində tarix muzeylərinin layihələndirilməsi və tikintisi ilə möşəqlənən İtaliyanın mədəniyyəti vətənə qeyd edilən əraziyələrdən işgaldən işgaldən azad edilmiş əraziyələrdən yenidən qurulmaq tərəfdən işlədərək. Coxsayı İtaliya şirkətlərinin Azərbaycan İqtisadiyyatının müxtəlif sahələrində, o cümlədən işgaldən işgaldən azad edilmiş əraziyələrdən yenidən qurulmaq tərəfdən işlədərək. Coxsayı İtaliya şirkətlərinin Azərbaycan İqtisadiyyatının müxtəlif sahələrində, o cümlədən işgaldən işgaldən azad edilmiş əraziyələrdən yenidən qurulmaq tərəfdən işlədərək. Coxsayı İtaliya şirkətlərinin Azərbaycan İqtisadiyyatının müxtəlif sahələrində, o cümlədən işgaldən işgaldən azad edilmiş əraziyələrdən yenidən qurulmaq tərəfdən işlədərək. Coxsayı İtaliya şirkətlərinin Azərbaycan İqtisadiyyatının müxtəlif sahələrində, o cümlədən işgaldən işgaldən azad edilmiş əraziyələrdən yenidən qurulmaq tərə

REGIONLAR

Səhid Hacıəli Qasımovun "Vətən uğrunda" medalı ailəsinə təqdim edilmişdir

Lokal xarakterli antiterror tədbiri zamanı şəhid olmuş Qasımov Hacıəli Taşir oğlunun "Vətən uğrunda" medalı ailə üzvlərinə təqdim olunmuşdur.

Tovuz Rayon İcra Hakimiyyətinin, eləcə də Səfərbərlik və Horbi Xidmətçi Çağırış üzrə Dövlət Xidməti rayon səbəsinin eməkdaşlarının iştirak etdikləri təqdimetmə mərasimində RƏH başçısının müavini Niftalı Qasımov diqqət

ötədirmişdir ki, lokal xarakterli antiterror tədbirində düşmənin tör-töküntülləri möhv edilərək ölkəmizin orası bütövliyə və suvereniliyi bərpa olunmuşdur: "Milli dövlətçilik tariximizdə və xalqımızın yaddaşında obodi yaşayacaq bu şanlı zəfər xalq-iqtidar birliyinin və Müzofor Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin qotiyəti sayosunda qazanılmışdır".

Qeyd edək ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin horbi qullucusunu olan Hacıəli Qasımov 2023-cü il sentyabrın 20-də Xankəndi istiqamətində gedən döyüşlərdə ağır yaralanaraq 4 ay komada qalmışdır. Həkimlərin bütün seyrlərinə baxmayaraq, o, 2024-cü il yanvarın 28-də dünənisini dəyişmişdir.

Ölkəmizin orası bütövliyünü tomin olunmasında yüksək peşəkarlıq, şücaət və mordlik göstərdiyinə, öz xidməti vəzifəsini və horbi hissəsinin qoyduğu tapşırıqları yerinə yetirərkən forqləndiyinə görə Hacıəli Qasımov "Kəlbəcərin azad olunmasına görə", "Cəbrayılmaz olunmasına görə", "Şuşanın azad olunmasına görə", "Hərbi xidmətlərə görə", ölümdündən sonra isə "Vətən uğrunda" medalları və 3-cü dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordni ilə təltif edilmişdir.

Paralimpiya Oyunlarının qalibi qələbəsini şəhidlərə həsr etdiyini deyir

"Paris-2024" Paralimpiya Oyunlarında qızıl medal qazanan İmaməddin Xəlilov doğma şəhəri Gəncədə böyük coşku ilə qarşılanıb. İdmənçi Heydər Əliyev Park Kompleksindəki "Zəfər Tağı"nın qarşısında yaxınlaşır, şəhərin idman ictimaliyatının nümayəndələri, gəncələr qarşılaşmışlar.

Qarışınma mərasimində çıxış edənlər İmaməddin Xəlilovun oldu etdiyi uğuru Azərbaycan idman üçün böyük noticis kimi qiymətləndirmiş, 8 ilən sonra ikinci dəfə Nizami yurdu na paralimpiyadadan qızıl medal göldüyü diqqət çatdırılmışdır. Qeyd edilmişdir ki, 70 kilogram çox dərəcəsində bütün rəqiblərin üstüleyen İmaməddin həm də Azərbaycanın idman tərəfində parataekvando üzrə ilk qızıl medalı qazanan idmançıdır. O, bu nailiyəti qazanmaq üçün uzun illər çalışdığını və bunun böhrəsinə

Françada gördüyüünü deyərək üzərində əməyi olan hər kəsə töşəkkür etmiş, qızıl medalı şəhidlərə həsr etdiyini söyləmişdir.

Qeyd edək ki, İmaməddin Xəlilov öncə iki dəfə Avropa, bir dəfə isə dünya çempionu olub.

Naftalanda daha bir sağlamlıq mərkəzi istifadəyə verilmişdir

Naftalanda beynəlxalq standartlara cavab verən müasir müləcic mərkəzlərinin sayı artır. Bu günlər şəhərdə daha bir müləcic mərkəzinin açılışı olub.

"Nafta" adlanan mərkəzin açılış tədbirində şəhər icra hakimiyyətinin başçısı Vüqar Novruzov, Türkiyə Cümhuriyyətinin Gəncədəki baş konsulu Recep Öztop, Avropanın Məktəbinin direktoru Francesco Banchini, Azərbaycan Turizm Bürosunun departament

direktoru Aytən Əlizamanlı, ASK-nin vitse-prezidenti Vüqar Zeynallı, KOBIA-nin vitse-prezidenti Samir Hümbətov, Dövlət Turizm Agentliyinin müdafi ihsan və regional turizm şöbəsinin sektor müdürü Rüstəm Mehtizadə, Gəncə Regional Turizm İdarəsinin rösi Zaur Bayramov, "NAFTA" Müləcic Mərkəzinin təsisi Surxay Ələkbərov və başşaları iştirak etmişlər. Çıxış edənlər vurğulanmışlar ki, son dövrlər regionlarda da yerli və xarici investorlar üçün olverisi şərait yaradılır və "Nafta"nın açılışı bir daha bunu sübut edir. Yeri göləmlik qeyd edək ki, hərəkət Naftalanda 3-ü beşəldən omlaqla ümumiyyətkdə 20-yə xəzin istirahət və müləcic mərkəzi fəaliyyət göstərir.

10 mortəboli "Nafta" 164 yerlidir. 100-dən artıq insanın daimi işlə təmin edildiyi mərkəzdə bütün zəruri avadanlıqla təchiz olunmuş 78 otaq var.

Səbir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

1000 manatlıq buğda və pambığın sigortalanması əkinçiye cəmi 7 manata başa gəlir

Salyanlı fermerlər aqrar sigortaya təşviq olunur

Zəman keçidkə ölkəmizdə də kənd təsərrüfatı məhsulları artı. Bu, bir tərəfdən son dövrətəbiətin səltəqlığının istehsalçıları vurdugu ziyanın artması ilə bağlıdır, digər tərəfdən Azərbaycanda aqrar sigorta şərtlərinin sərfəli olması ilə əlaqədardır. Təbii ki, bunların üzərində Aqrar Sigorta Fonduñun fermerlər arasında apardığı təhlükət və təşviqat təbərlərini də gəlmək lazımdır.

Bələ tədbirlərdən biri do bu günlər Salyanda keçirilib. Kənd təsərrüfatı heyvanları və bitkilərinin, xüsusun torvəz və meyvə bağlarının sigortası, bu sahədəki yeniliklər və fermerlər maraqlandıran məsələləri Aqrar Sigorta Fondu və Salyan Rayon İcra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə keçirilən "Dayanıqlı fermer təsərrüfatı üçün aqrar sigorta" tədbirdən müzakirə edilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Salyan RƏH-nin başçısı Sevinid Hüseynov rayonda kənd təsərrüfatının, o cümlədən əkinçiliyin və heyvandarlığın inkişafı üçün böyük imkanlar olduğunu bildirib. Qeyd olunub ki, rayonda 41 min hektardan artıq əkin sahəsinin 14 min hektarı taxıl, 10 min hektarı pambı, toqribən 14 min hektarı yonca əkinlərinin payına düşür. Bunlardan başqa, Salyanda geniş meyvə bağları, torvəz, bostan bitkiləri,

çəltik və şəker çuqunduru da becorilir. S.Həsənovu da nəzərən qeyd edir ki, rayondakı əkinlərin yalnız 5 min hektarı sigortalamışdır. Bələdən əkin sahələrinə dəvət edilmişdir. O, fermerləri dövlət tərəfdən yaradılan bu imkandan istifadə etməyə və təsərrüfatlarını sigortalaşmamaga çağırıb.

Tədbirdə çıxış edən Aqrar Sigorta Fondu İdarə Heyətinin sedri Fuad Sadıqov ölkəmizdə dövlət tərəfdən yaradılan aqrar sigorta mexanizmini, onun iş prinsipi, fermerlər üçün əkinçiliyi barədə məlumat verib. Bildirib ki, aqrar sigorta haqqına 50 faizlik dövlət dəstəyi sayəsində fermerlər cüzi möbləğdə əkin sahələrinə sigorta edə bilərlər. "Aqrar sigorta mexanizmini əkin sahələrinə təbiət hədiseyi, dolu, qasırqə, firtına, leyhan yaşıları, sel-subəsma, yanğın, vəhşi heyvanların hücumu, 3-cü şəxslərin hər-

kötələrdən sigortalayır", - deyən F.Sadıqov məlumat verib ki, Şirvan-Salyan iqtisadi rayonunda indiyədək ekin sahələrinə deymiş zərərlə bağlı əmək məsələləri 686 min, heyvandarlıq sigortası üzrə isə 96 min manat sigorta ödənişi edilib. Payızlıq taxıl mövsümüňün xəyalı şəhərlərdən yaradılan fond sedri fermerləri əkin sahələrinə sigorta edə bilərlər. Tədbirdə sigorta haqları və sigorta ödənişlərinin hesablanması, ayrı-ayrı məhsulüñüñ təzəsigənliklə qoruma və sigorta olunmağa çağırıb.

Tədbirdən sonra yüksək məlumat verilib. Qeyd olunub ki, Salyanda 1000 manatlıq buğda və pambığın sigortalanması fermerlər cəmi 7, 1000 manatlıq arpa məhsulunun sigortası 9, eyni möbləğdə nərin sigortası 8, xurmanın sigortası 11 manata başa gəlir. Salyanda geniş yarım yüzən bostan bitkilərinə gəlincə, 1000 manatlıq pomidorun sigortalanması üçün 10, eyni möbləğdə qarpızın sigortalanması üçün 11 manat lazmıdır. Əlavə ödənişlə möhəsli vətənən dəvət olunma və ya qarşılıqlı təşviqatla əlaqədardır.

Tədbirdən sonra yüksək məlumat verilib. Qeyd olunub ki, Salyanda 1000 manatlıq buğda və pambığın sigortalanması fermerlər cəmi 7, 1000 manatlıq arpa məhsulunun sigortası 9, eyni möbləğdə nərin sigortası 8, xurmanın sigortası 11 manata başa gəlir. Salyanda geniş yarım yüzən bostan bitkilərinə gəlincə, 1000 manatlıq pomidorun sigortalanması üçün 10, eyni möbləğdə qarpızın sigortalanması üçün 11 manat lazmıdır. Əlavə ödənişlə möhəsli vətənən dəvət olunma və ya qarşılıqlı təşviqatla əlaqədardır.

*Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"*

426 mingəçevirli gənc ali məktəblərə qəbul olmuşdur

Mingəçevir Şəhər İcra Hakimiyyətində 600-dən artıq bal toplayıb ali məktəblərə qəbul olunan yerli tələbələrə görüs keçirilmişdir.

Görüşdə çıxış edən şəhər icra hakimiyyətin başçısı İllah İsmayılov qeyd etdi ki, Azərbaycanda tohsil sahəsində aparılan islahatlar gəncərin tohsilə colb olunmasına, tohsil sahəsində kadr problemlərinin həllinə və müəllim peşəsinin nüfuzunun daha da yüksəkləşməsinə müsbət təsirini göstərir: "Müəllim miyyətindən gələcəyin yaradıcısıdır. Ümummilli Lider Heydər Əliyev müəllim peşəsinə və əməyinə həmisi yüksək qiymət verib. Ulu Öndər Azərbaycana rəhbərliyi ilə ölkəmizdə yəzərlərə yeni məktəb binası, usaq bağçası təkiliyi istifadəyə verilib. Sevindirici haldır ki, müəllimin əməyinən bu gün de Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfdən yüksək qiymət verilib, bu peşə sahiblərinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması üçün davamlı tədbirlər həyata keçirilir".

10 mortəboli "Nafta" 164 yerlidir. 100-dən artıq insanın daimi işlə təmin edildiyi mərkəzdə bütün zəruri avadanlıqla təchiz olunmuş 78 otaq var.

Səbir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

osas məqsədinin tohsil sahəsində mövcud olan problemlərin həllinə kömək etmək, ölkə miqyasında müasir standartlara cavab verən tohsil kompleksləri yaratmaq, tədrisin səviyyəsinə bilavasitə təsir edən problemləri aradan qaldırmış olduğunu diqqətliyən.

Mingəçevir şəhərindəki tohsil ocaqlarında da ötən illər ərzində müsbət dəyişikliklər olub. Bələ ki, bir sıra orta məktəb binaların yenidən təkiliyib və ya osası təmir olunub, müasir avadanlıqlarla təchiz edilib. Dövlət programı çərçivəsində şəhərdə 2351 şagirdlik 4 türumətəhsil məktəbini inşa, 11158 şagirdlik 12 məktəb binasının osası təmir olunub. Hazırda 1250 şagirdlik 17 sayılı tam orta məktəb binalarının inşası davam etdirilir.

Konfransda çıxış edən Elm

vo Tohsil Nazirliyi Məktəbələrə və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinin direktoru Eşqi Bağırov ümumi vo məktəbələrə təhsil üzrə prioritet istiqamətlərə həqiqətindən məlumat vermiş, təhsilərənən dəvət olunmuş 150 nefti 500-dən, 46 nefti 600-dən yuxarı bul toplamışdır. Şəhər üzrə yüksək noticione Təbiət-Riyaziyyat və Humanitar Elmlər təməyülli liseyinə şagirdi Aysel Səlimova (684 bal) göstərmişdir.

Tədbirin sonunda yüksək bal toplayan məzuniylarla - tələbələrlə şəhər icra hakimiyyətinin hədiyyələri təqdim olunmuşdur.

*Lazım QULİYEV,
"Azərbaycan"*

Konfrans iştirakçıları əvvələ Ulu Öndər Heydər Əliyevin abidəsini ziyanlı edərək öndərən gül dəstələri düzənlər. Sonra Heydər Əliyev Mərkəzinin foyesində istedadlı şəhərələrə və işlərini və idman naliyyətlərini oks etdirən sərgiyyə baxmışlar.

Konfransda çıxış edən Elm vo Tohsil Nazirliyi Məktəbələrə və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinin direktoru Eşqi Bağırov ümumi vo məktəbələrə təhsil üzrə prioritet istiqamətlərə həqiqətindən məlumat vermiş, təhsilərənən dəvət olunmuş 150 nefti 500-dən, 46 nefti 600-dən yuxarı bul toplamışdır. Şəhər üzrə yüksək noticione Təbiət-Riyaziyyat və Humanitar Elmlər təməyülli liseyinə şagirdi Aysel Səlimova (684 bal) göstərmişdir.

Sonra Ağstafa Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Seymur Orucov çıxış edərək yeni tədris ilinin başlanması münasibətə rayonun pedagoqları kollektivlərini töhrət etmiş, ölkənin təhsil sisteminde həyata keçirilən islahatlar, maddi-texniki bazanın gücləndirilməsindən, təhsil işçilərinin göstərilərini və təsdiq etməsindən söz almışdır.

Konfransda Qazax-Tovuz Regional Təhsil İdarəsinin müdürü Arslan Hacıyev 2023-cü tədris ilində görülen işlər haqqında hesabat məruzəsi ilə çıxış etmiş, region üzrə ümumi təhsilin inkişafı ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlərdən danışmışdır.

Konfransda təhsil işçilərini maraqlandıran suallar cavablandırılmış, onların bir sərə vacib məsələlərə dair təkli və müraciətləri qeydiyyatla alınmışdır.

*S.YUNİSOĞLU,
"Azərbaycan"*

Qusarın payız libası - daha təmiz, daha abad!

Sentyabr başlayandan Qusarın küçələrində, parklarında, şəhərin giriş və çıxışlarında aparılan təmizlik işlərinin intensivliyi artırıb.

Bu günler Eko logiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin regional idarəəsi və Qusar Rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə növbəti təmizlik aksiyası keçirilir. Akciyada həmçinin könlüllü olaraq yerli sakin

Üzeyir bəy Hacıbəyli XVI Beynəlxalq Musiqi Festivalı keçiriləcək

**Heydər Əliyev Fondu və
Mədəniyyət Nazirliyinin
taşkilatçılığı ilə Milli Mu-
siki Günü münasibətlə
sentyabr 18-dən 28-dək
Üzeyir bəy Hacıbəyli
XVI Beynəlxalq Musiqi
Festivalı keçiriləcək.**

Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, festivalda Azərbaycanla yanaşı, ABŞ, Rusiya, Almaniya, İspaniya, Avstriya, Koreya, Türkiyə, Braziliya, Hindistan və digər ölkələrdən tanınmış ifaçılar və kollektivlər iştirak edəcəklər.

Festival çörçüsündə Bakı ilə yanaşı, Şuşa, Gence və bir sıra şəhərlərdə açıq və qapılı məkanlarda konsertlər, tamaşalar, sərgilər, elmi konfrans və ustad dösləri töqdim olunacaq.

Festival günlərində M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında Mədəniyyət Nazirliyinin Mədəniyyət üzrə Elmi-Metodiki və İxtisasartırma Mərkəzinin töqdimində "Mədəniyyətimiz naxışlarının izi ilə" adlı sərgi reallaşacaq.

Sentyabr 18-də Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında Üzeyir bəy Hacıbəyli XVI Beynəlxalq Musiqi Festivalının təntənəli açılış mərasimi olacaq.

Tədbirdə Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri (bədii rəhbər və baş dirijor: Əməkdar artist Fuad İbrahimov) və Azərbaycan Dövlət Xor Kapellası (bədii rəhbər və baş dirijor: Xalq artisti Gülbəci İmanova) çıxış edəcək. Solistlər Xalq artisti Ülvüyyə Hacıbəyova (piano), Əməkdar artistler Ramil Qasimov (tenor), İnara Babayeva (soprano) və Beynəlxalq müsabiqələr laureatı Mahir Tağızadə (bariton) ifalarını töqdim edəcəklər.

Həmçinin bütün ölkə üzrə Heydər Əliyev mərkəzləri və kinoteatrlarında Üzeyir bəy Hacıbəylinin əsərləri osasında lento alımları bədii filmlərin nümayişi, xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən mədəniyyət mərkəzlərində müxtəlif tədbirlərin təşkili nəzərdə tutulur.

Azərbaycan Türkiyədə keçiriləcək III Beynəlxalq Antalya Yörük Türkmen Festivalında təmsil olunacaq

Sentyabr 13-dən
15-dək Türkiyədə
III Beynəlxalq
Antalya Yörük
Türkmen Festivalı
keçiriləcək.

AZƏRTAC xəbər və
rəsədi, ölkəmizi
festivallarında
Türk-
yadakı safiyliyimizin nəzdində fəaliyyət göstərən Azərbaycan
Mədəniyyət Mərkəzi təmsil edəcək.

Mərkəzdən verilən məlumatda bildirilib ki, əsrlər boyu Anadoluñun zəngin mədəni həyatını formalasdırıñ yürüklər, yoni köçəri həyat torzı sərən xalqlar türk mədəniyyətinin mühüm bir hissisiñ təskil edib. Antalya bu qədim mədəniyyətinə on parlaq nümuneleriniñ yaşadıldığı şəhərlərdən biridir və bu zəngin mədəni ərisin gələcək nəsillərə ötürülməsi vəzifəsinə üzərinə götürürən hədofləyib.

Festivalın əsas möqsədi yörük mədəniyyətini gələcək nəsillərə əhatəli şəkildə çatdırmaqdır. Festival Antalyanın bonzorsız təbii gözəllikləri ilə əhatə olunmuş Döşəməlti Düzlərcəmi Karaman piknik sahəsində təskil olunacaq.

Tədbirdə türk dünyasının müxtəlif gəşələrindən yerli musiqi və rəqs programları töqdim olunacaq, milli çadırlar qurulacaq, türkəlli xalqlar öz mədəniyyətləri və sənətlərinə nümayişi etdirəcəklər. Festivalda, həmçinin unudulmaqda olan və işləri ustalarının əsərləri sərgilənəcək, onnəvi türk mətbəxinin nümunələri qonaqlara töqdim edəcək, idman yarışları keçirilecek.

Festivalda çox sayıda yerli və xarici turist, təmumilikdə iki yüz minden çox insanın iştirakı gözlənilir.

Tədbirdə Türkiye, Azərbaycan, Qazaxstan, Özbəkistan, Qırğızstan, Türkmenistən və Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti kimi ölkələri yanaşı, Bosniya və Hersegovina, Serbiya, Yunanistan, Şimali Makedoniyə, Bolqarıstan, Əfqanistan, Suriya, İran, İraq, Rumıniya, Gürçistan, Çin və Ukrayna da təmsil olunacaq.

Mədəniyyət Mərkəzimizin təskil edəcəyi Azərbaycan çadırında ölkəmizin milli mədəniyyəti, incəsənəti, əsl işləri geniş şəkildə sərgilənəcək, qonaqlara milli şirniyyatımız töqdim olunacaq. Festival çörçüsündə təskil olunan bedii həssədə Azərbaycan musiqiləri və rəqsərləri ifa edəcək. Konsertdə Azərbaycan Xalq artisti Azerin, Mədəniyyət Mərkəzinin solisti Vüsalə Əsgərova, tar ifaçıları Pərviz Musayev, mərkəzin nəzdindəki "Xəzər" Xalq Rəqsərləri Ansamblı milli və xalq musiqi nümunələrimizi töqdim edəcəklər.

"Bayati-Şiraz" Norveç səhnəsində səsləndiriləlib

Oslo şəhərində
yerləşən Norveç
Televiziya və
Radio Simfonik Or-
kestrinin zələhdə
Azərbaycan mu-
siqisiniñ hasr
olunmuş kamera
konserti keçiriləlib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbir həmyerlimiz, orkestrin skripka ifaçıları Nəriman Musayeva Folger və onun musiqiçi həmkarlarının təşkilatçılığı ilə reallaşib.

Konsertdə Ü.Hacıbəylinin "Arazban", "Aşiqsağlı", Q.Qarayevin simli kvarteti, skripka və fortepiano üçün sonatası, "İldirimli yollarla" baletindən miniatürələr, "Don Kixot" simfonik qra-vürvərindən "Soyahat", F.Əmirovun "Muğam-poema", "Məhəbbət rəqs", həmçinin M.Həsimov və A.Əliyevin solo skripka üçün işləməsi olan "Bayati-Şiraz" muğamı səsləndiriləlib.

Tədbirdə yerli sakinlər yanaşı, qonşu ölkələrdən də dinləyicilər iştirak ediblər.

RƏSMİ DÖVLƏT QƏZETİ

Keçmişdən bu günə

Ölkəmizdə fəaliyyət göstərən altı dövlət arxivindən birində - Azərbaycan Respublikası Dövlət Səs Yazılıarı Arxivindəyik... Əlli altı yaşın var bu qiyaməti xəzinənin... Nazirlər Sovetinin 154 sayılı qərarı ilə 1968-ci il aprelin 5-də yaradılıb. Ancaq saxlaşdırılmış, mühafizə etdiklərin tarixi yarım asrın da artıqdır. Burada xalqımızın tarixinin, mədəniyyətinin, incəsənətinin çox dayarlı nümunələri qorunur.

On beş respublika arasında yalnız Azərbaycanda yaradılmış arxiv

Sovet İttifaqının tərkibində olan on beş respublika arasında yalnız Azərbaycanda yaradılmış Səs Yazılıları Arxivinin qarşısına ölkənin içtimai, siyasi, elmi və mədəni həyatını əks etdirən, eləcə də Azərbaycana gəlmiş incəsənət xadimlərin zaman keçidcə tarixi əvvəlmiş səs yazılarının - fonosənədlərin toplanılması, daimi qeydiyyata alınması, mühafizəsinin təmin olunması vəzifəsi qoyulub.

Ilk sənədləri qrammonfon valları və maqnitlə lentlər olub. Dövlət Səs Yazılıları Arxivinin direktoru Xalidə Forçullayeva deyir ki, texnikanın inkişafı ilə əlaqədar indi arxivdə səs və görüntülü daşıyıcıları, bu gün hamının tanrıdırı kompakt kasetlər, rəqəmsal səs və görüntülü sənədləri də toplanılır: "Arxivin sənədləri tərkibinə görə çox zöngindir. Hazırda 50000 saxlama vahidindən artıq fonovideo sənəd mühafizə edilir ki, onlardan 9000 saxlama vahidi görnüntü sənədlərinə aididir".

Xalidə Forçullayeva bizi arxivlə tanış edir. Səs Yazılıları Arxivində rəsmi olaraq iki səbəb fəaliyyət göstərir. Sənədlərin qeydiyyatı, mühafizəsinin təmin edilməsi və Elmi-texniki səbəb. Mövcud olmanın iki sözbenin - sənədlərin komplektsizdirilməsi, deyirin ekspertizası və Milli Arxiv Fondu sənədlərindən istifadə və informasiyanın tominatı şəbələrinin, ötmə ilən, həmçinin arxiv işinin rəqəmsallaşdırılması və innovasiyalar şəbəsinin vəzifələrini də bu şəbələr yərində tətbiq edir.

Ötən əsrin əvvəlindən
bu günə...

Öyronir ki, 1901-1914-cü illerde dünyanın müxtəlif səyəzənməsindən sənədləri - İngiltərin "Orammonfon" səyəzənməsindən - əməkdaşlığı təsdiq edilir. Milli Arxiv Fondu sənədlərin komplektsizdirilməsi, deyirin ekspertizası və Milli Arxiv Fondu sənədlərindən istifadə və informasiyanın tominatı şəbələrinin, ötmə ilən, həmçinin arxiv işinin rəqəmsallaşdırılması və innovasiyalar şəbəsinin vəzifələrini də bu şəbələr yərində tətbiq edir.

Azərbaycannın teatr tarixi və onun ilk yaradıcılardan olan Hüseyinqulu Sarabski, Abbas Mirzə Şərifzadə, Dadaş Şərifli, Mirzəqən Əliyev, Ələsgər Ələkbərov, Səidqulu Ruhulla, Fatma Qədri, Rza Təhmasib, Ağadadaş Qurbanov, Kazım Ziya, Adil İsgəndərov, Həkmən Qurbanova, Ülvi Rəcəb, Hacıqən Abbasov, Nəcibə Melikova və daha neçə-neçə sənətkarın səsleri də xüsusi qayıqlı qoşuları ilə qurulur.

Arxivdə musiqinin bütün janrlarında, böyük və kiçik hörməti, Azərbaycan və dünyanın bir çox ölkə bostoklarının səsleri mühafizə edilir. Dünənşəhərli bostoklardan Üzeyir bəy Hacıbəyli, Qara Qarayev, Fikret Əmirov, Arif Melikov, Niyazi və başqalarının məşhur səsleri arxivin qiyaməti sənədlərindəndir.

Aşağıların həyat və yaradıcılığını əks etdirən 3 minə xəzinə səs və görüntülü daşıyıcı burada mühafizə edilir. Arxiv əməkdaşları tərəfindən ifalari lento alınmış 30-dan çox el sənətkarın çıxışları, həmçinin 300-dən çox dəstən dəfənlərinə heyvan edir. Arxivdə aşıqlardan Əsəd Rzayev, Mirzə Bayramov, Şəmkir Qocayev, Əkber Cəfərov, Hüseyin Saraklı, Əhməd Sadaxlı, Mahmud Məmmədov, Əmrəhəl Gülməmmədov, Şakir Hacıyev və başqa el sənətkarlarının ifalari yazılımış səs və görüntülü daşıyıcıları ilə bərabər, 1938-ci ilde Moskvada keçirilmiş Azərbaycan Ədəbiyyatı və İncəsənəti Ongünlüyünün iştirakçıları olmuş və səsleri "Melodiya" səyəzənməsindən sonra tərəfindən vala yazılımlı 11 və 13 yaşlı əşya aşşalar - Allahverdi Əliyev və Kazım Abdullayevin ifalari yazılışmış qrammonfon valları var.

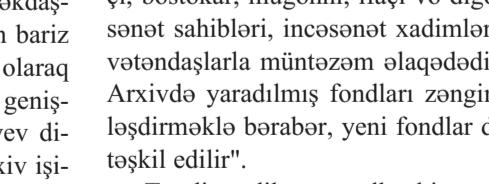
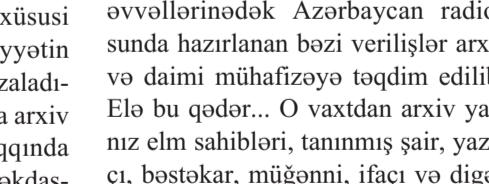
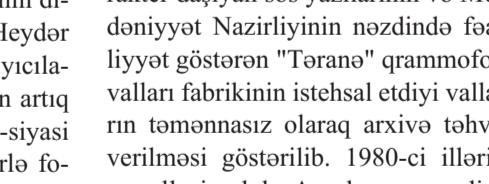
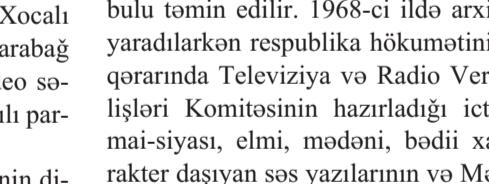
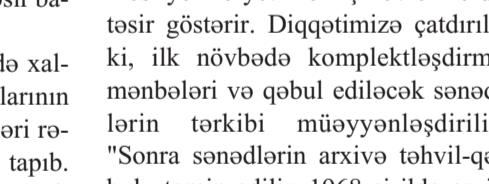
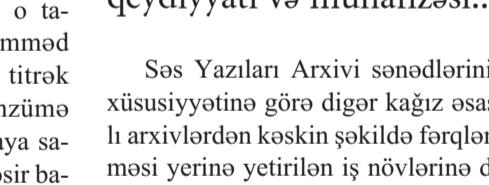
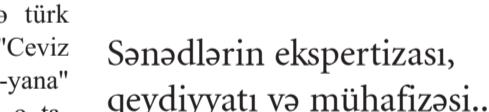
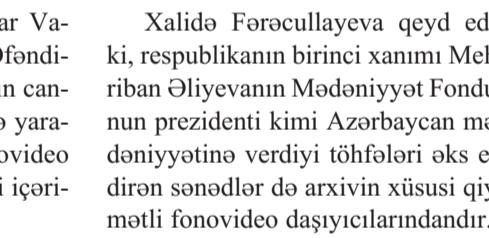
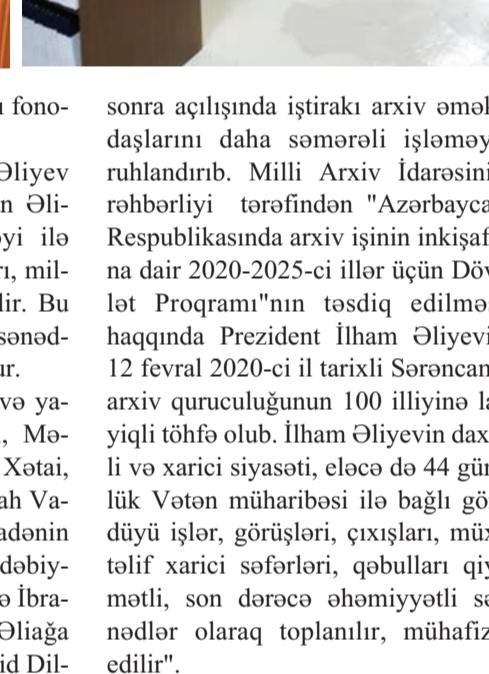
Məşhur vokal və muğam ifaçıları Bülbül, Rəşid Behbudov, Zeynəb Xanlarova, Sövkət Ələkbərova, Rübabə Muradova, Hacıbaba Hüseyinov, Ağaxan Abdullayev, İsləm Rzayev, Əlibaba Məmmədov instrumental ifaçılarından Boşram Mansurov, Habil Əliyev, Ramiz Quliyev, Kamil Cəfərov və başqalarının həyat və yaradıcılığının əks etdirən fonovideo yəziləşmələrindən qorunur.

Arxivdə Ü.Hacıbəylinin "Arazban", "Aşiqsağlı", Q.Qarayevin simli kvarteti, skripka və fortepiano üçün sonatası, "İldirimli yollarla" baletindən miniatürələr, "Don Kixot" simfonik qra-vürvərindən "Soyahat", F.Əmirovun "Muğam-poema", "Məhəbbət rəqs", həmçinin M.Həsimov və A.Əliyevin solo skripka üçün işləməsi olan "Bayati-Şiraz" muğamı səsləndiriləlib.

1914-cü ildə Varşavın "Sport-Rekord" səyəzənmə şirkəti tərəfindən "Ülli yanında cavan" və "Evliyekin subay" söhənəsərləndən bozı fragmentlər vala yazılıb. Aktör Hacıqən Abbasovla yanaşı, əsərin müəllifi bəstəkar Zülfüqar Hacıbəyovun da partiyaları ifa etməsi valin deyərinə tətbiq edilir.

Arxivdə Ü.Hacıbəylinin "Arazban", "Aşiqsağlı", Q.Qarayevin simli kvarteti, skripka və fortepiano üçün sonatası, "İldirimli yollarla" baletindən miniatürələr, "Don Kixot" simfonik qra-vürvərindən "Soyahat", F.Əmirovun "Muğam-poema", "Məhəbbət rəqs", həmçinin M.Həsimov və A.Əliyevin solo skripka üçün işləməsi olan "Bayati-Şiraz" muğamı səsləndiriləlib.

Arxivdə Ü.Hacıbəylinin "Arazban", "Aşiqsağlı", Q.Qarayevin simli kvarteti, skripka və fortepiano üçün sonatası, "İldirimli yollarla" baletindən miniatürələr, "Don Kixot" simfonik qra-vürvərindən "Soyahat", F.Əmirovun "Muğam-poema", "Məhəbbət rəqs", həmçinin M.Həsimov və A.Əliyevin solo skripka üçün işləməsi olan "Bayati-Şiraz" muğamı səsləndiriləlib.

Keçmişdən bu günə

Tariximizin səs yaddaşı

nu, əhəmiyyəti, fiziki və sanitari-gigiyenik vəziyyəti, orijinal, yaxud surət kimi göstəriciləri, səs və görüntünün keyfiyyəti nəzərə almır. Daşıyıcılar iki nüsxədə hazırlanmış ilkin tohvıl-qəbul aktı ilə qəbul edilir. Təsvir edildikdən sonra əsas qəbul aktı tərtib edilir, ekspert-yox

